

ВІСНИК

Академії

економічних

наук

України

науковий щорічник

2002

№ 2

Науково-редакційна рада:

М.Г. Чумаченко, акад. НАН України (голова ради);
В.М. Гєєць, акад. НАН України (заступник голови);
М.І. Долішній, акад. НАН України;
І.І. Лукінов, акад. НАН України;
В.К. Мамутов, акад. НАН України;
П.Т. Саблук, акад. УААН України;
О.І. Амоша, чл-кор. НАН України;
В.М. Бородюк, чл-кор. НАН України;
Б.В. Буркинський, чл-кор. НАН України;
О.С. Ємельянов, чл-кор. НАН України;
М.І. Іванов, чл-кор. НАН України;
С.С. Аптекар, д-р екон. наук;
М.Г. Білопольський, д-р екон. наук.

Редакційна колегія:

акад. НАН України М.Г. Чумаченко (головний редактор);
д-р екон. наук Б.М. Андрушків;
д-р екон. наук М. Г. Білопольський (заступник головного редактора);
чл-кор. НАН України Б.В. Буркинський;
акад. НАН України В.М. Гєєць (заступник головного редактора);
канд. екон. наук В.І. Ляшенко (відповідальний секретар);
д-р екон. наук Ю.В. Макогон;
д-р екон. наук Г.С. Одінцова;
д-р екон. наук С.Ф. Поважний;
д-р екон. наук Ф.Ю. Поклонський;
д-р екон. наук Є.В. Савельєв;
д-р. екон. наук В.С. Савчук;
д-р. екон. наук В.А. Ткаченко;
д-р екон. наук Л.Г. Червова.

Свідцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації -
серія КВ №5949 від 19.03.2002 р.

Матеріали друкуються українською та російською мовами.
Журнал видається за участю Інституту економіки промисловості НАН України.
Рекомендовано до друку вченою радою Інституту економіки промисловості
НАН України.

Точка зору редакції не завжди збігається з точкою зору авторів.
Відповідальність за точність наведених фактів,
прізвищ, цитат несуть автори.

При передрукуванні посилання на «Вісник Академії економічних наук України»
є обов'язковим.

ЗМІСТ

Федоренко В.Г. ПРОБЛЕМИ ІНОЗЕМНОГО ІНВЕСТУВАННЯ	3
Аптекарь С.С., Краснова В.В. ДЕЯКІ ПИТАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ	13
Денисов В.Т. ЛІЗИНГ ЯК ФОРМА ІНВЕСТУВАННЯ У ВИРОБНИЦТВО ТА ЕКСПЛУАТАЦІЮ ПОВІТРЯНИХ СУДЕН	19
Кліяненко Б.Т., Осика О.П. СУТНІСТЬ, РОЛЬ ТА МІСЦЕ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В СИСТЕМІ СУСПІЛЬНОГО ВИРОБНИЦТВА: КОНЦЕПТУАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ	24
Богиня Д.П. ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД ЗАЛУЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ ІНВЕСТИЦІЙ ТА МОЖЛИВОСТІ ЙОГО ЗАСТОСУВАННЯ В УКРАЇНІ	32
Благодатний В.І., Абсава Л.О., Благодатний А.В. СТАН ТА ПРОГНОЗ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ АГРАРНОГО СЕКТОРА ХЕРСОНЩИНИ	37
Василевський А.К. СИСТЕМНА КРИЗА В УКРАЇНІ ТА ПРОБЛЕМИ ІНВЕСТИЦІЙНОГО ПРОЦЕСУ	39
Наливайченко С.П. ОСОБЛИВОСТІ ВІДНОСИН ПЛАНОВІРНОСТІ В ПЕРЕХІДНІЙ ЕКОНОМІЦІ	43
Кузьмін О.Є., Мельник О.Г. УДОСКОНАЛЕННЯ БЮДЖЕТУВАННЯ НА ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВАХ	46
Кутиркін А.М., Духопел В.В. ІНВЕСТИЦІЙНА ПОЛІТИКА У ДОНЕЦЬКОМУ РЕГІОНІ	51
Пономаренко В.С. ВІЛЬНІ ЕКОНОМІЧНІ ЗОНИ, ТЕРИТОРІЇ ПРІОРИТЕТНОГО РОЗВИТКУ, СПЕЦІАЛЬНІ РЕЖИМИ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В СИСТЕМІ СУЧАСНОГО ГОСПОДАРЮВАННЯ	56
Павлов К.В. ЕТНІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОЇ ПОВЕДІНКИ В УМОВАХ РИНКУ	67
Ткаченко В.А. ІНВЕСТИЦІЙНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ПІДПРИЄМСТВА — ОСНОВА СТРУКТУРНОЇ ПЕРЕБУДОВИ ПРОМИСЛОВОГО КОМПЛЕКСУ	70
Заречнев А.М. ОРГАНІЗАЦІЯ МАРКЕТИНГУ НА ПІДПРИЄМСТВІ	75
Арієнков Ю.Д. ЕКОНОМІКО-МАТЕМАТИЧНЕ МОДЕЛЮВАННЯ МОЖЕ БУТИ ТОЧНИМ	79
Ляшенко В.І. МВФ В УКРАЇНІ: ПОМИЛКИ ТА ПРОРАХУНКИ	85
Писаренко Б.А., Проценко Н.Б. ІННОВАЦІЙНИЙ ДОСВІД ЯК ФАКТОР ЕФЕКТИВНОГО ВИКОРИСТАННЯ ІНВЕСТИЦІЙ	97
Зубанов В.О. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ПОШУКУ ВИХОДУ З ЕКОНОМІЧНОЇ ДЕПРЕСІЇ	104

НАУКОВІ ПОВІДОМЛЕННЯ

Артюхіна М.В. МІСЦЕ ПЕРСОНАЛУ В СИСТЕМІ МАРКЕТИНГОВИХ КОМУНІКАЦІЙ ВУЗІВ. МАРКЕТИНГОВА ДЕОНТОЛОГІЯ	109
Баранов С.В. СТИМУЛЮВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНСЬКИХ СЕЗ	110
Бойко Л.Є., Шипуліна В.О. ПІДВИЩЕННЯ РОЛІ ДЕРЖАВИ У ВИРІШЕННІ ПРОБЛЕМ УДОСКОНАЛЕННЯ ВИКОРИСТАННЯ НАУКОВО-ТЕХНІЧНОГО ПОТЕНЦІАЛУ	112
Болдуєв М.В. ПЕРСПЕКТИВНІ НАПРЯМКИ ФІНАНСУВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ	113
Бондаренко О.М. МЕХАНІЗМ ФОРМУВАННЯ ДОХОДІВ НАЙМАНОЇ ПРАЦІ В УКРАЇНІ	114
Бондарчук О.П. РЕГУЛЮВАННЯ ЗАЛУЧЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙ В УМОВАХ РИНКУ	117
Бурма Т.Г. ПРО ДЕЯКІ ПРИПУЩЕННЯ ЗАСТОСУВАННЯ РІВНЯННЯ МАКРОЕКОНОМІЧНОЇ РІВНОВАГИ	118
Бутник О.М. ЧИСЕЛЬНИЙ ЕКСПЕРИМЕНТ ДИНАМІЧНОЇ МОДЕЛІ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	118
Вишняков В.М. ПРЯМІ ІНОЗЕМНІ ІНВЕСТИЦІЇ	119
Волик Н.Г. ЕКОЛОГО-ЕКОНОМІЧНІ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ВИРОБНИЦТВА	119
Волков Д.О. РОЛЬ НЕПРЯМИХ ПОДАТКІВ У ФОРМУВАННІ ДОХОДНОЇ ЧАСТИНИ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ	120
Волкова М.В. СУЧАСНИЙ СТАН І ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ПРОМИСЛОВОГО РЕГІОНУ	121
Георгіаді Н.Г. ОСОБЛИВОСТІ УКРАЇНСЬКОЇ ІНФОРМАТИЗАЦІЇ	124
Глевацька Н.М. ДО ПИТАННЯ ФОРМУВАННЯ КОНКУРЕНТНОГО СЕРЕДОВИЩА НА РИНКУ ПРАЦІ В УКРАЇНІ	125
Гринів Т.Т., Височан О.С. ВИКОРИСТАННЯ ПРЯМИХ ІНОЗЕМНИХ ІНВЕСТИЦІЙ У ФОРМІ ГРОШОВИХ КОШТІВ НА ПІДПРИЄМСТВАХ УКРАЇНИ	126
Даций Н.В. ФАКТОРИ ПІДВИЩЕННЯ МОБІЛЬНОСТІ ТРУДОВИХ РЕСУРСІВ	128
Даций О.І. ІННОВАЦІЙНА ІНФРАСТРУКТУРА В УКРАЇНІ	128

бо. Учитывая важность решения данной проблемы, следует, на наш взгляд, интенсифицировать теоретические и прикладные исследования по выявлению особенностей социально-экономического поведения у разных этносов, проживающих в Удмуртии, что позволит не только ускорить процесс их рыночной адаптации, но и повысить эффективность республиканской экономики в условиях реформы. Тем более, что, как свидетельствует мировой опыт, каждая страна преуспевает в основном в тех отраслях экономики, которые в наибольшей степени отвечают ее исторически сложившимся условиям и национальному характеру.

Действительно, анализируя причины того, что некоторые национальные компании вышли в мировые лидеры, специалисты нередко выделяют национальные пристрастия, вследствие чего к товарам этих фирм покупатели предъявляют повышенные требования. Так, с давних пор японцы используют фотографию, чтобы запечатлеть моменты путешествий и важные события семейной жизни. Традиция эта началась задолго до второй мировой войны. Поэтому японцы чрезвычайно разборчивы при покупке фото- и киноаппаратуры, благодаря чему японские фирмы в этой отрасли вышли в мировые лидеры. Японцы также уделяют большое внимание письменным принадлежностям, поскольку до недавнего времени почти все документы в Японии были рукописными (создать пишущую машинку с японским шрифтом практически невозможно, и каллиграфия была для образованного и культурного человека обязательна). Японские фирмы особенно активно совершенствовали письменные принадлежности и вышли в мировые лидеры.

Англичане, в свою очередь, любят заниматься садоводством, и английские фирмы, выпускающие садово-огородный инвентарь, вне конкуренции. Американцы проявляют необычный интерес к отдыху и развлечениям, как то: спорту, кино, телевидению, музыке, что в большей степени объясняет лидерство США в этой области. Итальянцы, как известно, разборчивы, когда дело касается одежды, кулинарии и скоростных машин, и в этих областях Италия добилась мирового успеха. Традиционное заботливое отношение к инвалидам в Швеции привело к возникновению целой отрасли, изготавливающей товары для инвалидов, которая постепенно превращается в весьма значительную отрасль на мировом рынке. Огромная любовь немцев к машинам и скоростной езде во многом обусловила успех Германии на мировом рынке в производстве мощных, скоростных и долговечных автомобилей.

Таким образом, хозяйственный образ многих стран действительно свидетельствует о том, что для того, чтобы та или иная отрасль оказала серьезное влияние на развитие всей национальной экономики, она должна отвечать исторически сложившимся условиям и национальному характеру. Однако смело можно утверждать, что при разработке социально-экономической стратегии рыночного реформирования национально-психологический фактор учитывался в совершенно недостаточной степени (если вообще учитывался). В свете вышесказанного становится понятным, что недоучет национальных особенностей при выборе варианта экономической политики переходного периода также является одной из важнейших причин несбывшихся оптимистичных прогнозов в отношении быстрого подъема российской экономики.

В.А. Ткаченко

академік АЕН України,
д-р екон. наук,
м. Дніпропетровськ

ІНВЕСТИЦІЙНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ПІДПРИЄМСТВА — ОСНОВА СТРУКТУРНОЇ ПЕРЕБУДОВИ ПРОМИСЛОВОГО КОМПЛЕКСУ

Немає сумнівів у тому, що важливе значення для ефективного функціонування суб'єктів підприємницької діяльності в умовах ринкових відносин має вибір оптимальних рішень щодо формування та реалізації інвестиційних проектів господарювання. Саме ці рішення складають найвідчутливішу частину загальної системи внутрішнього оперативного управління. Очевидним фактором ефективної підприємницької діяльності підприємства є його інвестиційна активність, що залежить: по-перше, від інвестиційного потенціалу, який визначає можливості самофінансування розвитку підприємств; по-друге, від зацікавленості підприємств в інвестуванні розвитку власних основних фондів, яка в свою чергу залежить від можливостей та зацікавленості підприємств у вико-

ристанні позичкових і залучених коштів; по-третє, від інвестиційної привабливості підприємств.

Що ж являє собою інвестиційний потенціал підприємства? Він складається із амортизаційних відрахувань, прибутку, що залишається в розпорядженні підприємства після сплати податків, та інших першочергових платежів, виручки від реалізації майна, що вибуло, а також інших складових. Таким чином, інвестиційний потенціал підприємства залежить як від результатів ефективної діяльності, так і від технологічної бази господарського механізму і системи поточного управління, яка визначає зацікавленість підприємства в інвестуванні власних заходів. Але на теренах сьогодення, на наш погляд, найсуттєвіша залежність інвестиційного потенціалу